

ชื่อวิทยานิพนธ์ ศักยภาพการผลิตข้าวของสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมในเขตที่ราบ

เชิงเขา จังหวัดพิษณุโลก

ผู้วิจัย นางสาวปานทิพย์ วงษ์แก้ว รหัสนักศึกษา 2559000696

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สีสั่งข์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. พรชุลย์ นิลวิเศษ

ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ 1) ลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชน 2) ความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าวตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมของสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชน 3) เจตคติเกี่ยวกับระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตข้าวของสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชน 4) การปฏิบัติตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตข้าวของสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชน และ 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการผลิตตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมแก่สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนในอำเภอนครไทยและอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม และสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวแบบทั่วไป กลุ่มละจำนวน 120 คน จัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และการเปรียบเทียบโดยใช้ t -test

ผลการวิจัย พบว่า 1) สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนทั้งสองกลุ่ม คือ ผู้ผลิตข้าวตามเกษตรดีที่เหมาะสมและผลิตข้าวทั่วไป มีอายุเฉลี่ย 50.38 และ 50.93 ปี สองในสามจบการศึกษาระดับประถมศึกษา พื้นที่ทำนาเฉลี่ย 11.23 และ 12.63 ไร่ แรงงานที่ใช้ทำนาเฉลี่ย 26.27 และ 12.95 คน รายได้รวมทั้งปีเฉลี่ย 159,815.83 และ 173,924.67 บาท 2) สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม ส่วนใหญ่มีความรู้ ซึ่งแตกต่างกับสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวแบบทั่วไป ที่ส่วนใหญ่ขาดความรู้ในเรื่องการเลือกใช้สารเคมีและความรู้เกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล 3) สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนทั้ง 2 กลุ่มมีเจตคติที่เห็นด้วยมากต่อการทำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม 4) สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมส่วนใหญ่มีการปฏิบัติเป็นประจำตามคำแนะนำ ซึ่งแตกต่างกับสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวแบบทั่วไปที่ส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติเป็นประจำตามคำแนะนำ และ 5) สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม มีปัญหาในเรื่อง ขาดลานตากข้าว ส่วนสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวแบบทั่วไป มีปัญหาในระดับมาก คือ ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล ดังนั้น การดำเนินงานตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจ ความรู้ การปฏิบัติเจตคติ และปัญหาของสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชน นำมาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงมากที่สุด

คำสำคัญ ศักยภาพการผลิตข้าว เกษตรดีที่เหมาะสม ศูนย์ข้าวชุมชน จังหวัดพิษณุโลก

Thesis title: Rice Production Potentials Adhering to Good Agricultural Practice of the Members of Community Rice Centers in the Foothill Plain Areas of Phitsanulok Province

Researcher: Miss Panthip Wongkaew; **ID:** 2559000696;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Sunan Seesang, Associate Professor; (2) Dr. Pornchulee Nilvises, Associate Professor; **Academic year:** 2013

Abstract

The objectives of this study were to study and compare: 1) personal, social, and economic status of members of community rice centers, 2) knowledge of rice production adhering to good agricultural practice, 3) attitude towards good agricultural practice for rice production, 4) practice adhering to good agricultural practice for rice production; and 5) the problems and suggestions on guidelines for the extension of rice production adhering to good agricultural practice.

The population in this study was members of community rice centers in Nakhon Thai District and Chat Trakan District of Phitsanulok Province.. There were two groups of samples including the members who produced rice adhering to good agricultural practice and the other group was the members who produced rice as usual, consisting of 120 members in each groups. The data collecting process was interviewing the members. The statistical methodology was used to analyze the data by computer programs including frequency, percentage, mean, standard deviation, minimum value, maximum value, and t-test.

The findings of this study were as follows: 1) the age averages of the two groups of the members of community rice centers, those who produced GAP rice and general rice, were 50.38 and 50.93 years. Two-thirds of them finished primary education. The averages of rice farming area were 11.23 and 12.63 Rai (1 Rai = 1,600 square meters). The numbers of labor in rice farming were 26.27 and 12.95 persons. The averages of total income were 159,815.83 and 173,924.67 Baht/year. 2) Most of the members who produced GAP rice had good knowlege, but most of other members lacked knowledge of selecting chemical substances and keeping record of data. 3) Considering the attitude of the members in both groups, they agreed with the practice adhering to good agricultural practice at “much” level. 4) Most of the members who produced GAP rice had practiced as being instructed regularly, while the other members practiced occasionally. Hence, 5) the members who produced GAP rice had problems in lack of the ground to dry the rice under the sunlight, while the other members had problems at “much” level that they didn’t haveknowledge and understanding of keeping record of data. Therefore, the practice adhering to good agricultural practice, the economic status, knowledge, practice, and attitude of the members should be considered. Furthermore, the problems should be solved as closely to the facts as possible.

Keywords: Rice production potential, Good Agricultural Practice, Community rice center, Phitsanulok Province